

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a treia)

15 iulie 2026 *

„Răspundere extracontractuală a Uniunii – FEGA și FEADR – Hotărâre prin care se anulează o decizie a Comisiei de excludere de la finanțarea de către Uniune a anumitor cheltuieli efectuate de statele membre în cadrul FEGA și al FEADR – Rambursare de către Comisie a sumei percepute în mod nejustificat – Refuz al Comisiei de a plăti dobânzi pentru suma percepută excedentar – Obligația de a plăti dobânzi – Despăgubire forfetară pentru privarea de folosința sumei plătite în mod nejustificat Comisiei – Articolul 266 TFUE – Încălcare suficient de gravă a unei norme de drept prin care se conferă drepturi particularilor”

În cauza T-661/24,

Republica Cehă, reprezentată de J. Vlácil, J. Očková și J. Benešová, în calitate de agenți,

reclamantă,

împotriva

Comisiei Europene, reprezentată de P. Rossi, J. Hradil și M. Salyková, în calitate de agenți,

pârâtă,

TRIBUNALUL (Camera a treia),

compus din doamna K. Kowalik-Bańczyk, președintă, domnul H. Cassagnabère și doamna T. Pavelin (raportoare), judecători,

grefier: domnul J. Čuboň, administrator,

având în vedere faza scrisă a procedurii,

în urma ședinței din 5 februarie 2026,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: ceha.

Hotărâre

- 1 Prin acțiunea întemeiată pe articolul 268 TFUE, Republica Cehă solicită în esență repararea prejudiciului pe care l-ar fi suferit din cauza neplății de către Comisia Europeană a dobânzilor pe care i le-ar fi datorat ca urmare a anulării, prin Hotărârea din 19 decembrie 2019, Republica Cehă/Comisia (T-509/18, EU:T:2019:876), a Deciziei de punere în aplicare (UE) 2018/873 a Comisiei din 13 iunie 2018 de excludere de la finanțarea de către Uniunea Europeană a anumitor cheltuieli efectuate de statele membre în cadrul Fondului european de garantare agricolă (FEGA) și al Fondului european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) (JO 2018, L 152, p. 29), prin care i se impusese o corecție financiară în cadrul FEADR.

Istoricul litigiului

- 2 Comisia a adoptat la 13 iunie 2018 Decizia de punere în aplicare 2018/873. În această decizie, ea a considerat că anumite cheltuieli efectuate de Republica Cehă în cadrul FEADR fuseseră făcute cu încălcarea dreptului Uniunii Europene și nu puteau fi finanțate în cadrul FEADR, din cauza unei deficiențe identificate în sistemul național de gestiune și control. În consecință, ea a aplicat o corecție financiară forfetară de 5 %, în cuantum de 151 116,65 euro (denumită în continuare „corecție financiară în litigiu”).
- 3 La 10 august 2018, Comisia a executat Decizia de punere în aplicare 2018/873 imputând sumele care trebuiau recuperate cu titlu de corecții financiare din plata intermediară pentru al doilea trimestru al anului 2018.
- 4 Prin Hotărârea din 19 decembrie 2019, Republica Cehă/Comisia (T-509/18, EU:T:2019:876), Tribunalul a admis acțiunea introdusă de Republica Cehă împotriva Deciziei de punere în aplicare 2018/873 și a anulat decizia menționată în măsura în care prin aceasta fuseseră excluse de la finanțarea de către Uniune plățile efectuate în anul 2016 de Republica Cehă în cadrul FEADR în cuantum de 151 116,65 euro.
- 5 La 16 iunie 2020, Comisia a adoptat Decizia de punere în aplicare (UE) 2020/859 de excludere de la finanțarea de către Uniunea Europeană a anumitor cheltuieli efectuate de statele membre în cadrul FEGA și al FEADR (JO 2020, L 195, p. 59), prin care a dispus rambursarea sumei de 151 116,65 euro, în temeiul Hotărârii din 19 decembrie 2019, Republica Cehă/Comisia (T-509/18, EU:T:2019:876), fără a adăuga la aceasta plata de dobânzi.
- 6 La 27 octombrie 2020, Comisia a procedat la rambursarea sumei de 151 116,65 euro în favoarea Republicii Cehe.
- 7 Prin scrisoarea din 26 noiembrie 2024, Republica Cehă a solicitat Comisiei să îi plătească dobânzi pentru perioada cuprinsă între 10 august 2018, data la care a fost pusă în aplicare corecția financiară în litigiu, și 27 octombrie 2020, data la care Comisia a procedat la rambursarea sumelor care făcuseră obiectul acestei corecții financiare. Dobânzile a căror plată era solicitată de Republica Cehă se ridicau la cel puțin 11 722,93 euro și corespundeau aplicării unei rate a dobânzii de 3,5 % la suma de 151 116,65 euro care îi fusese rambursată de Comisie. Rata solicitată a dobânzii corespundea ratei aplicate de Banca Centrală Europeană (BCE) principalelor sale operațiuni de refinanțare între 10 august 2018 și 27 octombrie 2020, majorată cu 3,5 puncte procentuale.

Concluziile părților

8 Republica Cehă solicită în esență Tribunalului:

- obligarea Comisiei la plata unei despăgubiri în cuantum de 11 722,93 euro pentru prejudiciul pe care l-ar fi suferit ca urmare a refuzului Comisiei de a-i plăti dobânzi la suma de 151 116,65 euro pentru perioada cuprinsă între 10 august 2018 și 27 octombrie 2020;
- obligarea Comisiei la plata unor dobânzi moratorii la această despăgubire, începând de la pronunțarea hotărârii în cauză până la plata integrală, la rata aplicată de BCE principalelor sale operațiuni de refinanțare, majorată cu 3,5 puncte procentuale;
- obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

9 Comisia solicită Tribunalului:

- respingerea acțiunii;
- cu titlu subsidiar, în ipoteza în care Tribunalul ar considera că sunt îndeplinite în speță condițiile de angajare a răspunderii sale extracontractuale, aplicarea ratei dobânzilor compensatorii prevăzute la articolul 109 din Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iulie 2018 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1296/2013, (UE) nr. 1301/2013, (UE) nr. 1303/2013, (UE) nr. 1304/2013, (UE) nr. 1309/2013, (UE) nr. 1316/2013, (UE) nr. 223/2014, (UE) nr. 283/2014 și a Deciziei nr. 541/2014/UE și de abrogare a Regulamentului (UE, Euratom) nr. 966/2012 (JO 2018, L 193, p. 1);
- obligarea Republicii Cehe la plata cheltuielilor de judecată.

În drept

Cu privire la întrunirea condițiilor de angajare a răspunderii extracontractuale

- 10 În esență, în susținerea acțiunii sale în despăgubire, Republica Cehă se prevalează de Hotărârea din 11 iunie 2024, Comisia/Deutsche Telekom (C-221/22 P, EU:C:2024:488), pentru a afirma că articolul 266 primul paragraf TFUE impune ca, în urma anulării unei decizii a Comisiei prin care se impune o corecție financiară în cadrul FEADR, restituirea către statul membru a cuantumului corecției să fie însoțită de dobânzi. Potrivit Republicii Cehe, plata de dobânzi constituie o măsură pe care o implică executarea hotărârii de anulare a unei decizii de corecție financiară, destinată să despăgubească forfetar privarea de folosința sumelor care au făcut obiectul corecției financiare. Ea susține că trebuie plătite dobânzi pentru întreaga perioadă cuprinsă între data plății nedatorate și restituirea ei către statul membru.
- 11 Republica Cehă arată că refuzul Comisiei de a plăti dobânzi constituie o încălcare suficient de gravă a articolului 266 primul paragraf TFUE care permite angajarea răspunderii extracontractuale a Uniunii.

- 12 Ca răspuns la argumentele Comisiei, Republica Cehă susține în principal că o decizie de corecție financiară privează statul membru de folosința sumelor care au făcut obiectul corecției menționate și adaugă că finanțarea cheltuielilor excluse în temeiul unei astfel de corecții financiare trebuie compensată din bugetul propriu al statului membru.
- 13 Mai precis, Republica Cehă susține că este incorect să se considere că sumele puse la dispoziție de Comisie cu titlu de prefinanțare permiteau compensarea indisponibilității sumelor rambursate Comisiei în urma unei decizii prin care se impune o corecție financiară. Ea subliniază în această privință că obiectul unei corecții financiare este tocmai excluderea anumitor cheltuieli de la finanțarea de către Uniune. Astfel, atât timp cât o decizie a Comisiei prin care se impune o asemenea corecție financiară nu este anulată, statul membru nu ar putea utiliza nicio finanțare din partea Uniunii pentru a finanța cheltuielile excluse.
- 14 Republica Cehă adaugă că, în practică, atunci când Comisia decide să excludă anumite sume de la finanțarea de către Uniune, statul membru este obligat să acopere acest deficit din propriul buget. Ea precizează că, în speță, sumele excluse fuseseră deja plătite agricultorilor și nu trebuiau rambursate de beneficiarii în cauză.
- 15 În plus, împrejurarea potrivit căreia o decizie de corecție financiară ține de regimul gestiunii partajate între Comisie și statul membru nu ar fi pertinentă. Din moment ce decizia de a efectua corecții financiare ar fi un act de autoritate al Comisiei prin care aceasta are puterea de a constrânge statul membru să ramburseze anumite fonduri, ar putea fi plătite dobânzi.
- 16 Republica Cehă precizează că sunt de asemenea întrunite condițiile referitoare la existența unui prejudiciu și a unei legături de cauzalitate. Ea arată că prejudiciul suferit ar consta în neplata unor dobânzi pentru întreaga perioadă cuprinsă între data plății sumei percepute în mod nejustificat și rambursarea acesteia.
- 17 Comisia contestă argumentele Republicii Cehe.

Observații introductive

- 18 În sistemul de control jurisdicțional prevăzut de tratate, obligația care rezultă din articolul 266 primul paragraf TFUE poate fi pusă în aplicare pe calea acțiunii în anulare prevăzute la articolul 263 TFUE sau pe calea acțiunii în constatarea abținerii de a acționa prevăzute la articolul 265 TFUE, justițiabilul putând de asemenea să sesizeze instanța Uniunii cu o acțiune în răspundere extracontractuală în temeiul articolului 268 și al articolului 340 al doilea paragraf TFUE (a se vedea Ordonanța din 22 decembrie 2022, *British Airways/Comisia*, T-480/21, nepublicată, EU:T:2022:863, punctul 37 și jurisprudența citată).
- 19 Articolul 340 al doilea paragraf TFUE prevede că, în materie de răspundere extracontractuală, Uniunea este obligată să repare, în conformitate cu principiile generale comune ordinilor juridice ale statelor membre, prejudiciile cauzate de instituțiile sale sau de agenții săi în exercițiul funcțiilor lor.
- 20 Potrivit unei jurisprudențe constante, angajarea răspunderii extracontractuale a Uniunii este supusă întrunirii a trei condiții, și anume existența unei încălcări suficient de grave a unei norme de drept care are ca obiect conferirea de drepturi particularilor, caracterul real al prejudiciului și

existența unei legături de cauzalitate între încălcarea obligației care incumbă autorului actului și prejudiciul suferit de persoanele vătămate (a se vedea Hotărârea din 10 septembrie 2019, HTTS/Consiliul, C-123/18 P, EU:C:2019:694, punctul 32 și jurisprudența citată).

- 21 În cazul în care una dintre condițiile menționate la punctul 20 de mai sus nu este îndeplinită, acțiunea trebuie respinsă în totalitate, fără a fi necesară examinarea celorlalte condiții ale răspunderii extracontractuale a Uniunii. În plus, instanța Uniunii nu este obligată să examineze aceste condiții într-o ordine determinată (a se vedea Hotărârea din 5 septembrie 2019, Uniunea Europeană/Guardian Europe și Guardian Europe/Uniunea Europeană, C-447/17 P și C-479/17 P, EU:C:2019:672, punctul 148 și jurisprudența citată).

Cu privire la existența unei încălcări suficient de grave

- 22 Din articolul 266 primul paragraf TFUE reiese că instituția emitentă a actului anulat trebuie să ia măsurile impuse de executarea hotărârii prin care acest act a fost declarat nul și neavenit cu efect *ex tunc* (Hotărârea din 11 iunie 2024, Comisia/Deutsche Telekom, C-221/22 P, EU:C:2024:488, punctul 51).
- 23 Obligația, în temeiul articolului 266 primul paragraf TFUE, de a lua măsurile necesare pentru a înlătura efectele nelegalităților constatate poate implica, în cazul unui act care a fost deja executat, o repunere a reclamantului în situația în care se afla anterior acestui act (Hotărârea din 10 octombrie 2001, Corus UK/Comisia, T-171/99, EU:T:2001:249, punctul 50).
- 24 După cum reiese din cuprinsul punctului 52 din Hotărârea din 11 iunie 2024, Comisia/Deutsche Telekom (C-221/22 P, EU:C:2024:488), și din jurisprudența citată la acest punct, plata de dobânzi constituie o măsură de executare a unei hotărâri de anulare care trebuie adoptată de Comisie, în sensul articolului 266 primul paragraf TFUE, în măsura în care urmărește să compenseze forfetar privarea de folosința unei creanțe.
- 25 În plus, obligația de a restitui sume de bani percepute cu încălcarea dreptului Uniunii de către o autoritate națională, o instituție, un organ, un oficiu sau o agenție a Uniunii și de a majora această restituire cu dobânzi care să acopere întreaga perioadă cuprinsă între data plății acestor sume de bani și data restituirii lor constituie expresia unui principiu general de restituire a plății nedatorate (Hotărârea din 11 iunie 2024, Comisia/Deutsche Telekom, C-221/22 P, EU:C:2024:488, punctul 56).
- 26 Așa cum rezultă din cuprinsul punctului 62 din Hotărârea din 11 iunie 2024, Comisia/Deutsche Telekom (C-221/22 P, EU:C:2024:488), și așa cum reiese în esență din cuprinsul punctelor 103 și 104 din Hotărârea din 20 ianuarie 2021, Comisia/Printeos (C-301/19 P, EU:C:2021:39), atunci când o instituție, un organ, un oficiu sau o agenție a Uniunii este obligată, în temeiul articolului 266 primul paragraf TFUE, să adauge dobânzi la rambursarea unei sume de bani determinate, ea nu dispune de nicio marjă de apreciere cu privire la oportunitatea plății acestor dobânzi, așa încât simpla încălcare a dreptului Uniunii constând în refuzul de a plăti dobânzile menționate este suficientă pentru a stabili existența unei încălcări suficient de grave a acestui drept, susceptibilă să angajeze răspunderea extracontractuală a Uniunii.

- 27 În sfârșit, dobânzile care trebuie plătite în temeiul articolului 266 primul paragraf TFUE pentru a compensa privarea de folosință prezintă un caracter „forfetar”, astfel încât instituția, organul, oficiul sau agenția Uniunii nu se poate sustrage acestei obligații pentru motivul că reclamantul nu a dovedit în mod suficient existența unui prejudiciu (Hotărârea din 11 iunie 2024, Comisia/Deutsche Telekom, C-221/22 P, EU:C:2024:488, punctul 62).
- 28 În speță, prin Hotărârea din 19 decembrie 2019, Republica Cehă/Comisia (T-509/18, EU:T:2019:876), Tribunalul a anulat Decizia de punere în aplicare 2018/873 prin care Comisia a impus, în temeiul articolului 52 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 1306/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 352/78, (CE) nr. 165/94, (CE) nr. 2799/98, (CE) nr. 814/2000, (CE) nr. 1290/2005 și (CE) nr. 485/2008 ale Consiliului (JO 2013, L 347, p. 549), corecția financiară în litigiu, excluzând suma de 151 116,65 euro de la finanțarea plătită Republicii Cehe în cadrul FEADR.
- 29 Mai întâi, trebuie să se examineze cadrul juridic în care se înscrie o corecție financiară impusă în temeiul articolului 52 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1306/2013, înainte de a analiza dacă exista o obligație a Comisiei de a plăti dobânzi Republicii Cehe ca urmare a anulării deciziei prin care s-a impus corecția financiară în litigiu.
- *Cu privire la cadrul juridic în care se înscrie o corecție financiară impusă în temeiul articolului 52 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1306/2013*
- 30 În primul rând, este necesar să se arate că, în conformitate cu articolul 3 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1306/2013, FEADR face parte din bugetul general al Uniunii. Astfel cum se prevede la articolul 5 din regulamentul menționat, FEADR finanțează contribuția financiară a Uniunii la programele de dezvoltare rurală implementate în conformitate cu dreptul Uniunii privind sprijinul pentru dezvoltare rurală.
- 31 În al doilea rând, trebuie subliniat că, în temeiul articolului 5 din Regulamentul nr. 1306/2013, precum și al articolului 4 alineatul (7) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului (JO 2013, L 347, p. 320), FEADR este implementat prin gestiune partajată între statele membre și Uniune. În conformitate cu articolul 317 TFUE, în cadrul gestiunii partajate, Comisia execută bugetul în cooperare cu statele membre, pe propria răspundere și în limita creditelor alocate. Statele membre cooperează cu Comisia astfel încât creditele să fie folosite în conformitate cu principiile bunei gestiuni financiare.
- 32 Articolul 63 alineatul (1) din Regulamentul 2018/1046 precizează în această privință că, în cazul în care Comisia execută bugetul prin gestiune partajată, sarcinile legate de execuția bugetară se delegă statelor membre.
- 33 Astfel cum rezultă din articolele 6-10 din Regulamentul (UE) nr. 1305/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a

Regulamentului (CE) nr. 1698/2005 al Consiliului (JO 2013, L 347, p. 487), execuția bugetară a FEADR de către statele membre se înscrie în cadrul programelor de dezvoltare rurală, prezentate de fiecare stat membru spre aprobarea Comisiei.

- 34 În cadrul punerii în aplicare a acestor programe de dezvoltare rurală, în conformitate cu articolul 49 din Regulamentul nr. 1305/2013, selecția operațiunilor finanțate din FEADR este gestionată la nivelul statelor membre. Articolul 7 din Regulamentul nr. 1306/2013 prevede de asemenea că gestionarea și controlul cheltuielilor din FEADR, inclusiv plata cheltuielilor menționate, se efectuează la nivelul statelor membre. Mai precis, după cum reiese din articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1306/2013, din articolul 36 alineatele (1) și (2) din regulamentul menționat și din articolul 22 din Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 908/2014 al Comisiei din 6 august 2014 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește agențiile de plăți și alte organisme, gestiunea financiară, verificarea conturilor, normele referitoare la controale, valorile mobiliare și transparența (JO 2014, L 255, p. 59), plățile către beneficiari sunt efectuate de statele membre, apoi rambursate trimestrial de Comisie pe baza unei declarații de cheltuieli.
- 35 În sfârșit, trebuie subliniat că, în conformitate cu articolul 34 din Regulamentul nr. 1306/2013, creditele necesare pentru finanțarea cheltuielilor din FEADR sunt puse la dispoziția statelor membre sub forma prefinanțării, a plăților intermediare și a plății unui sold.
- 36 Mai întâi, în conformitate cu articolul 35 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1306/2013 și cu articolul 81 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1303/2013, după aprobarea unui program de dezvoltare rurală, Comisia plătește un quantum inițial de prefinanțare pentru întreaga perioadă de programare. În conformitate cu articolul 35 alineatul (3) din Regulamentul nr. 1306/2013, dobânda generată de prefinanțare se alocă programului de dezvoltare rurală în cauză și se deduce din suma cheltuielilor publice indicată în declarația de cheltuieli finală, la încheierea programului. În plus, în conformitate cu articolul 35 alineatul (4) din Regulamentul nr. 1306/2013, suma totală acordată ca prefinanțare este validată înaintea încheierii programului de dezvoltare rurală.
- 37 Articolul 81 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1303/2013 precizează că prefinanțarea inițială se utilizează numai pentru plățile către beneficiari în cadrul implementării programului. Ea se pune la dispoziție fără întârziere organismului responsabil în acest sens.
- 38 După cum reiese din considerentul (70) al Regulamentului nr. 1303/2013 și din considerentul (25) al Regulamentului nr. 1306/2013, prefinanțarea este plătită statelor membre tocmai pentru ca acestea să utilizeze fondurile Uniunii de îndată ce demarează programul de dezvoltare rurală. Sistemul de prefinanțare vizează asigurarea unui flux constant al fondurilor, astfel încât plățile către beneficiari să fie efectuate la momentul potrivit.
- 39 În continuare, plățile intermediare se fac trimestrial în conformitate cu articolul 36 din Regulamentul nr. 1306/2013, cu titlu de rambursare a cheltuielilor efectiv efectuate de agențiile de plăți ale statului membru în cadrul FEADR.
- 40 În sfârșit, articolul 37 din Regulamentul nr. 1306/2013 prevede că plata soldului se efectuează la încheierea programului.
- 41 În al treilea rând, articolul 52 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1306/2013 prevede că, atunci când cheltuielile care țin de FEADR nu au fost efectuate în conformitate cu dreptul Uniunii, Comisia procedează la corecții financiare prin adoptarea unor acte de punere în aplicare prin care sunt

stabilite cuantumul care se exclud de la finanțarea din partea Uniunii. În conformitate cu articolul 85 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1303/2013, în cazul în care efectuează o astfel de corecție financiară, Comisia anulează total sau parțial contribuția Uniunii la un program de dezvoltare rurală și efectuează recuperarea de la statul membru pentru a exclude de la finanțarea de către Uniune a cheltuielilor deja efectuate care nu respectă legislația aplicabilă.

- 42 Conform articolului 34 alineatul (8) al doilea paragraf din Regulamentul nr. 908/2014, în cazul în care se adoptă o decizie prin care se impune o corecție financiară în temeiul articolului 52 din Regulamentul nr. 1306/2013, sumele de dedus din finanțarea din partea Uniunii sunt scăzute de Comisie din plata pentru care statul membru prezintă declarația de cheltuieli după adoptarea deciziei menționate.
- 43 Pe de altă parte, este de asemenea necesar să se arate că, potrivit articolului 54 din Regulamentul nr. 1306/2013, statele membre au, cu excepția derogărilor prevăzute la acest articol, obligația de a solicita de la beneficiari recuperarea plăților necuvenite ce rezultă în urma unei nereguli sau a unei neglijențe. Potrivit articolului 56 din regulamentul menționat, cuantumul finanțării din partea Uniunii în cadrul FEADR care sunt anulate și cele recuperate, precum și dobânda aferentă se realocă programelor în cauză. Totuși, fondurile Uniunii anulate sau recuperate pot fi reutilizate de statele membre numai pentru o operațiune din cadrul aceluiași program de dezvoltare rurală și cu condiția ca fondurile să nu fie realocate operațiunilor care au făcut obiectul unei ajustări financiare. După încheierea unui program de dezvoltare rurală, statul membru rambursează la bugetul Uniunii cuantumul recuperate.

– *Cu privire la obligația de a adăuga dobânzi la rambursarea unei corecții financiare*

- 44 În lumina cadrului juridic expus la punctele 30-43 de mai sus trebuie să se examineze dacă, astfel cum susține Republica Cehă, obligația automată și necondiționată de a plăti dobânzi, în temeiul articolului 266 primul paragraf TFUE, așa cum rezultă din jurisprudența prezentată la punctele 23-27 de mai sus, se impune Comisiei în cazul specific al anulării unei decizii prin care se aplică o corecție financiară în temeiul FEADR.
- 45 În primul rând, trebuie arătat că obligația de a plăti dobânzi, astfel cum rezultă din jurisprudența expusă la punctele 23-27 de mai sus și în special din Hotărârea din 11 iunie 2024, Comisia/Deutsche Telekom (C-221/22 P, EU:C:2024:488), a fost stabilită în contextul, distinct de cazul din speță, în care o sumă fusese percepută în mod nejustificat de la un subiect de drept administrativ. Astfel, după cum rezultă din cuprinsul punctelor 53-56 din Hotărârea din 11 iunie 2024, Comisia/Deutsche Telekom (C-221/22 P, EU:C:2024:488), obligația de a adăuga dobânzi la rambursarea unei sume, așa cum rezultă din jurisprudență, privește situația unui „subiect de drept administrativ” care a achitat în mod nejustificat o sumă cu titlu de amendă, de sancțiune, de penalități cu titlu cominatoriu, de taxă, de impozit sau de altă plată către o instituție a Uniunii sau către autoritățile unui stat membru. Aceste considerații privesc astfel dreptul unui subiect de drept administrativ de a obține plata unor dobânzi prin care se urmărește compensarea indisponibilității unei sume percepute în mod nejustificat de administrație.
- 46 Or, după cum rezultă din considerațiile prezentate la punctele 30-34 de mai sus, în cadrul gestiunii partajate, execuția bugetului Uniunii alocat FEADR și punerea în aplicare a acestui fond al Uniunii sunt delegate statelor membre, care nu pot fi, așadar, asimilate unor subiecte de drept administrativ.

- 47 În plus, după cum rezultă din considerațiile prezentate la punctele 30-34 de mai sus, statele membre nu sunt beneficiarele cheltuielilor din FEADR. Astfel, statele membre sunt responsabile, în cadrul gestiunii partajate, de gestionarea și de punerea în aplicare a fondurilor Uniunii. În consecință, așa cum arată în mod întemeiat Comisia, atunci când un stat membru trebuie să ramburseze sume în temeiul unei corecții financiare, el rambursează fonduri ale Uniunii puse la dispoziția sa în scopul gestionării FEADR.
- 48 Având în vedere aceste elemente, trebuie, așadar, să se constate că, contrar celor susținute de Republica Cehă, situația din speță este diferită de situațiile vizate la punctele 53-56 din Hotărârea din 11 iunie 2024, Comisia/Deutsche Telekom (C-221/22 P, EU:C:2024:488). Considerațiile expuse la acele puncte nu țin seama nici de natura relației dintre statele membre și Comisie, nici de particularitățile legate de gestiunea partajată, nici de faptul că statele membre pun la dispoziție, prin delegare, fondurile Uniunii. Aceste considerații nu sunt, așadar, direct aplicabile în contextul anulării unei decizii prin care se impune o corecție financiară unui stat membru.
- 49 În al doilea rând, trebuie arătat că caracterul automat și necondiționat al obligației de plată a unor dobânzi, astfel cum rezultă din jurisprudența expusă la punctele 24-27 de mai sus, se întemeiază în mod implicit, însă necesar, pe premisa potrivit căreia, în urma anulării unei decizii prin care se impune o plată către o instituție, destinatarul acestei decizii suferă un prejudiciu real și cert ca urmare a privării lui de folosința sumei care trebuie să îi fie rambursată.
- 50 Or, după cum reiese din considerațiile prezentate la punctele 35-43 de mai sus, o corecție financiară precum corecția financiară în litigiu se înscrie într-un ansamblu complex de fluxuri financiare care se întind pe întreaga durată a punerii în aplicare a programului de dezvoltare rurală. Spre deosebire de situațiile vizate la punctele 52, 55 și 56 din Hotărârea din 11 iunie 2024, Comisia/Deutsche Telekom (C-221/22 P, EU:C:2024:488), nu este cert, în acest context, că anularea unei decizii de corecție financiară implică în mod automat o privare a statului membru de folosința sumei care face obiectul corecției financiare.
- 51 *Primo*, așa cum reiese din cuprinsul punctelor 35 și 38 de mai sus, statele membre au la dispoziție o prefinanțare pentru a efectua cheltuielile din FEADR, inclusiv pe cele care fac ulterior obiectul unei corecții financiare. În consecință, statele membre nu sunt, în principiu, obligate să își mobilizeze propriile resurse financiare pentru a efectua cheltuielile din FEADR.
- 52 Astfel, după cum a arătat Comisia în înscrisurile sale, punerea la dispoziția statului membru a unor credite suplimentare, prin intermediul plăților intermediare, permite reaprovizionarea fondului de trezorerie constituit inițial din suma plătită cu titlu de prefinanțare. Acest lucru face ca suma plătită inițial cu titlu de prefinanțare să fie disponibilă pentru a finanța, prin intermediul fondurilor puse la dispoziție de Uniune, noile cheltuieli din FEADR efectuate de statul membru, fără ca acesta să fie, în principiu, obligat să își mobilizeze efectiv propriile resurse financiare pentru a le acoperi.
- 53 *Secundo*, o corecție financiară nu implică în mod necesar că statul membru trebuie să efectueze o plată către Comisie direct din resursele sale naționale. Astfel, după cum s-a arătat la punctul 42 de mai sus, în conformitate cu articolul 34 alineatul (8) al doilea paragraf din Regulamentul nr. 908/2014, cuantumul corecției financiare se deduce din plățile intermediare sau din plata soldului, efectuate de Comisie cu titlu de rambursare a altor cheltuieli făcute de statul membru în cadrul programului de dezvoltare rurală.

- 54 Prin urmare, atunci când cuantumul unei corecții financiare este dedus din cuantumul unei plăți intermediare, fondul de trezorerie, constituit inițial din prefinanțare, care se află în mod real la dispoziția statului membru pentru finanțarea viitoarelor cheltuieli din FEADR, este redus cu valoarea corecției menționate.
- 55 În această privință, este necesar să se arate că simpla diminuare a cuantumului prefinanțării efectiv disponibile pentru finanțarea cheltuielilor din FEADR nu poate fi asimilată, ca atare, cu privarea statului membru de folosința unei părți din resursele sale naționale.
- 56 Astfel, pe de o parte, după cum au confirmat Comisia și Republica Cehă în ședință, din articolul 35 alineatul (3) din Regulamentul nr. 1306/2013 rezultă că suma plătită cu titlu de prefinanțare nu este destinată să genereze dobânzi în beneficiul statelor membre. Pe de altă parte, în conformitate cu articolul 35 alineatul (4) din Regulamentul nr. 1306/2013, suma totală acordată ca prefinanțare este în orice caz validată înaintea încheierii programului de dezvoltare rurală. Procedura de validare menționată constă în imputarea cheltuielilor declarate de statul membru din suma pusă la dispoziție cu titlu de prefinanțare în loc să se efectueze o rambursare prin intermediul unei plăți intermediare sau al plății soldului. Astfel, Comisia recuperează soldul prefinanțării de la statul membru numai la încheierea programului, dacă suma plătită cu titlu de prefinanțare nu este epuizată.
- 57 *Tertio*, după cum s-a arătat la punctul 43 de mai sus, statele membre au, în principiu, obligația de a solicita de la beneficiari recuperarea plăților necuvenite rezultate din nereguli sau neglijențe imputabile beneficiarilor respectivi. În cazul în care sumele care fac obiectul unei corecții financiare impuse de Comisie unui stat membru sunt recuperate de statul membru de la beneficiar, impunerea corecției financiare nu poate, în orice caz, să aibă drept consecință privarea statului membru de folosința unei părți din resursele sale financiare naționale.
- 58 În consecință, ținând seama de lipsa certitudinii cu privire la incidența unei corecții financiare asupra resurselor naționale ale statului membru, nu poate reieși din Hotărârea din 11 iunie 2024, Comisia/Deutsche Telekom (C-221/22 P, EU:C:2024:488), că Comisia ar fi supusă unei obligații de principiu, absolută și necondiționată, astfel cum a fost stabilită în această hotărâre, de a plăti automat dobânzi în executarea unei hotărâri de anulare a unei decizii prin care se impune o corecție financiară în temeiul FEADR.
- 59 O asemenea concluzie nu este repusă în discuție de argumentele Republicii Cehe.
- 60 Astfel, contrar celor susținute de Republica Cehă, împrejurarea că există cazuri izolate în care Comisia a rambursat corecții financiare la care a adăugat, din proprie inițiativă, dobânzi nu este de natură să demonstreze că o asemenea obligație se impune în mod automat și necondiționat Comisiei în temeiul articolului 266 primul paragraf TFUE, de îndată ce o decizie prin care se impune o corecție financiară este anulată.
- 61 În plus, contrar celor susținute de Republica Cehă, împrejurarea că o decizie prin care se aplică o corecție financiară se impune statului membru vizat nu este suficientă pentru a considera că trebuie plătite dobânzi în cazul anulării acestei decizii. Astfel, a admite o atare argumentație nu ar ține seama de faptul că dobânzile trebuie plătite în temeiul articolului 266 primul paragraf TFUE numai în măsura în care urmăresc să compenseze privarea de folosința sumei care trebuie rambursată.

– *Cu privire la lipsa obligației de a plăti dobânzi în speță*

- 62 În speță, Republica Cehă susține că, din moment ce plățile fuseseră deja efectuate către beneficiari și nu au putut face obiectul unei recuperări după impunerea corecției financiare în litigiu, aceasta din urmă a condus la privarea Republicii Cehe de folosința sumei corespunzătoare.
- 63 Cu toate acestea, în primul rând, este cert că, în anii 2015 și 2016, a fost pusă la dispoziția Republicii Cehe o prefinanțare în valoare de 69 170 219,88 euro.
- 64 În plus, după cum arată Comisia, de fiecare dată când Republica Cehă a obținut rambursarea cheltuielilor efectuate în cadrul FEADR sub forma unor plăți intermediare, fondul de trezorerie constituit inițial din prefinanțare a fost realimentat și a redevenit disponibil pentru finanțarea noilor cheltuieli din FEADR efectuate de acest stat membru, astfel încât Republica Cehă nu a demonstrat că a fost constrânsă să își mobilizeze efectiv propriile resurse naționale pentru a efectua cheltuielile menționate.
- 65 În al doilea rând, așa cum reiese din anexa A.1 la cererea introductivă, corecția financiară în litigiu a fost dedusă din plata intermediară achitată Republicii Cehe pentru punerea în aplicare a programului de dezvoltare rurală pentru al doilea trimestru al anului 2018. Prin urmare, corecția financiară în litigiu nu a implicat o plată efectuată Comisiei de Republica Cehă prin intermediul propriilor resurse financiare.
- 66 În al treilea rând, trebuie subliniat că suma pusă de Comisie la dispoziția Republicii Cehe cu titlu de prefinanțare, redusă cu valoarea corecției financiare în litigiu, a rămas, în principiu, disponibilă în perioada cuprinsă între 10 august 2018 și 27 octombrie 2020, în cursul căreia corecția financiară menționată a fost pusă în aplicare. Astfel, este cert că, în speță, procedura de validare a prefinanțării, prevăzută la articolul 35 alineatul (4) din Regulamentul nr. 1306/2013, nu a început decât în anul 2023.
- 67 În al patrulea rând, Republica Cehă nu a prezentat, nici măcar în răspunsurile sale la întrebările adresate de Tribunal prin intermediul măsurii de organizare a procedurii și în ședința de audiere a pledoariilor, niciun element care să permită să se considere că prefinanțarea nu era disponibilă sau că era insuficientă și nici vreun alt element care să permită să se demonstreze că ea a trebuit efectiv să își mobilizeze resursele naționale pentru a compensa rambursarea cheltuielilor declarate temporar neeligibile în temeiul corecției financiare în litigiu.
- 68 Pe de o parte, elementele de probă prezentate de Republica Cehă în susținerea cererii sale introductive – și anume raportul privind plata intermediară privind al doilea trimestru al anului 2018, extrasul de cont al Ministerului Agriculturii corespunzător, datat 10 august 2018, precum și un extras de cont al Ministerului Agriculturii datat 27 octombrie 2020 – nu permit să se stabilească o mobilizare efectivă a resurselor naționale ale Republicii Cehe. Asemenea documente menționează numai compensația efectuată de Comisie cu ocazia plății intermediare din al doilea trimestru al anului 2018, precum și rambursarea sumei aferente corecției financiare în litigiu în anul 2020.
- 69 Pe de altă parte, Republica Cehă a prezentat două documente contabile în anexele E.1 și E.2. Din aceste două documente reiese că quantumul corecției financiare în litigiu a fost reportat succesiv în conturile Ministerului Agriculturii ceh drept „contabilitate negativă, cu o reducere a veniturilor”, apoi drept „contabilizare pozitivă, cu o creștere a veniturilor”. Cu toate acestea, înregistrarea contabilă a sumei corespunzătoare corecției financiare în litigiu în conturile

Ministerului Agriculturii nu poate fi interpretată în sensul că respectiva corecție financiară a fost finanțată prin intermediul resurselor naționale ale Republicii Cehe. Astfel, aceste înregistrări contabile nu permit, prin ele însele, să se stabilească faptul că Republica Cehă a trebuit să își mobilizeze efectiv propriile resurse pentru a compensa reducerea temporară a fondurilor disponibile ca urmare a corecției financiare în litigiu, anulată ulterior.

- 70 De asemenea, Republica Cehă afirmă că, în practică, ea nu utilizează prefinanțările, astfel încât este obligată să acopere cuantumul corecției financiare din propriile resurse naționale. Cu toate acestea, este necesar să se constate că, din moment ce prefinanțările aflate la dispoziția sa au fost întotdeauna suficiente, în lipsa unor dovezi contrare, pentru a acoperi cheltuielile din FEADR pe care le-a efectuat pentru perioada relevantă, nerecurgerea la prefinanțare ar ține de simpla alegere a Republicii Cehe. Prin urmare, ea nu poate argumenta că a trebuit să acopere cuantumul corecției financiare în litigiu pornind de la propriile resurse naționale.
- 71 Constatările care precedă nu sunt repuse în discuție de argumentul Republicii Cehe potrivit căruia articolul 85 din Regulamentul nr. 1303/2013, precum și articolul 52 și articolul 81 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1306/2013 se opun ca prefinanțarea să fie utilizată pentru finanțarea corecției financiare în litigiu.
- 72 Astfel, nu este vorba despre a considera dacă corecția financiară în litigiu este finanțată direct din suma pusă la dispoziție cu titlu de prefinanțare, ci dacă Republica Cehă nu a trebuit să compenseze efectiv reducerea fondurilor puse la dispoziția sa, care decurge din corecția financiară menționată, prin intermediul resurselor sale naționale. Or, din moment ce cuantumul corecției financiare în litigiu era inferior soldului prefinanțării puse la dispoziția Republicii Cehe, el nu a privat acest stat membru de posibilitatea de a utiliza suma plătită cu titlu de prefinanțare rămasă care era disponibilă pentru finanțarea celorlalte cheltuieli din cadrul FEADR. În plus, după cum reiese din cuprinsul punctului 69 de mai sus, Republica Cehă nu a dovedit că a fost constrânsă să angajeze propriile resurse pentru a compensa corecția financiară în așteptarea anulării acesteia și, *in fine*, a rambursării sale. Mai mult, contrar celor susținute de Republica Cehă, dispozițiile menționate la punctul 71 de mai sus nu repun în discuție faptul că prefinanțarea a putut fi utilizată inițial pentru finanțarea cheltuielilor FEADR înainte ca acestea să facă obiectul corecției financiare în litigiu.
- 73 Având în vedere tot ceea ce precedă și în pofida nerecuperării de la beneficiari a sumelor care au făcut obiectul corecției financiare în litigiu, nu se poate constata că corecția financiară în litigiu a implicat o mobilizare efectivă a resurselor naționale ale Republicii Cehe și nici, *a fortiori*, o privare a acestui stat membru de folosința sumei corespunzătoare acestei corecții financiare.
- 74 În consecință, plata de dobânzi nu constituia o măsură de executare care trebuia adoptată de Comisie în urma Hotărârii din 19 decembrie 2019, Republica Cehă/Comisia (T-509/18, EU:T:2019:876), în conformitate cu obligațiile care îi revin în temeiul articolului 266 primul paragraf TFUE.
- 75 În aceste condiții, în lipsa obligației de a plăti dobânzi în cazul din speță, Comisia nu a săvârșit o încălcare suficient de gravă a articolului 266 primul paragraf TFUE, susceptibilă să angajeze răspunderea extracontractuală a Uniunii, prin faptul că nu a adăugat dobânzi la rambursarea corecției financiare în litigiu.

- 76 Prin urmare, prima condiție de angajare a răspunderii extracontractuale a Uniunii, referitoare la existența unei încălcări suficient de grave a unei norme de drept care conferă drepturi particularilor, nu este îndeplinită. Conform jurisprudenței expuse la punctul 21 de mai sus, această singură constatare este suficientă pentru a înlătura răspunderea extracontractuală a Uniunii.
- 77 Prin urmare, prezenta acțiune trebuie respinsă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 78 Potrivit articolului 134 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Republica Cehă a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată, conform concluziilor Comisiei.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a treia)

declară și hotărăște:

1) Respinge acțiunea.

2) Obligă Republica Cehă la plata cheltuielilor de judecată.

Kowalik-Bańczyk

Cassagnabère

Pavelin

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 15 iulie 2026.

Semnături